

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ แนวปฏิบัติทางบัญชีสำหรับเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุน
 ชื่อผู้เขียน นางสาวโคมลีนี บาลโสง
 บัญชีมหาบัณฑิต

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุวรรณา เลาหะวิสุทธิ	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชูศรี เที้ยศิริเพชร	กรรมการ
อาจารย์มนทิพย์ จันทร์กิตติสกุล	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงวิธีปฏิบัติทางบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลสำหรับเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุนตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 40 เรื่องการบัญชีสำหรับเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุน

การศึกษาใช้วิธีการค้นคว้าข้อมูลจากหนังสือ วารสารต่างๆ เอกสารทางวิชาการ และมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ รวมทั้งงบการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีการลงทุนในหลักทรัพย์ต่างๆ สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2542 เป็นต้นไป

ผลการศึกษารูปได้ดังนี้ มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ใช้สำหรับเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุนที่กิจการไม่ได้เข้าไปถือหุ้นจนมีอิทธิพลอย่างมีสาระสำคัญและไม่มีส่วนในการควบคุมกิจการที่ไปลงทุน การบันทึกหลักทรัพย์ไว้ในบัญชีต้องจัดประเภทหลักทรัพย์นั้นๆตามวัตถุประสงค์ของการจัดหาเงินลงทุน ได้แก่ หลักทรัพย์เพื่อค้า หลักทรัพย์เพื่อขาย ตราสารหนี้ที่จะถือจนครบกำหนด และเงินลงทุนทั่วไป โดยวัดมูลค่าเริ่มแรกด้วยราคาทุน ถ้ามีการโอนเปลี่ยนแปลงประเภทของหลักทรัพย์ ให้บันทึกการโอนเงินลงทุนประเภทหนึ่งไปอีกประเภทหนึ่งด้วยมูลค่ายุติธรรมของหลักทรัพย์นั้น ผลต่างจากการปรับมูลค่าเงินลงทุนที่เกิดขึ้นจะบันทึกบัญชีแตกต่างกันขึ้นกับประเภทของหลักทรัพย์ที่ถูกโอนและประเภทของหลักทรัพย์ที่โอนไป เมื่อมีการขายเงินลงทุนให้รับรู้กำไรหรือขาดทุนจากการจำหน่ายด้วยผลต่างระหว่างราคาตามบัญชีของหลักทรัพย์กับมูลค่ายุติธรรมของหลักทรัพย์ โดยใช้วิธีถ่วงเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักในการคำนวณราคาทุนของหลักทรัพย์ที่จำหน่ายเพียงวิธีเดียว

ณ วันสิ้นงวดบัญชีหากมีข้อบ่งชี้ถึงการด้อยค่าของหลักทรัพย์ทุกประเภทยกเว้นหลักทรัพย์เพื่อค้าจะต้องวัดการด้อยค่าของหลักทรัพย์ ส่วนการตีราคาหลักทรัพย์เพื่อแสดงในงบการเงินขึ้นอยู่กับ

กับการจัดประเภทของหลักทรัพย์ โดยหลักทรัพย์เพื่อค้าต้องแสดงในมูลค่ายุติธรรมและรับรู้กำไรขาดทุนจากการปรับมูลค่าในงบกำไรขาดทุน หลักทรัพย์เพื่อขายต้องแสดงในมูลค่ายุติธรรม แต่กำไรขาดทุนจากการปรับมูลค่าแยกแสดงต่างหากในส่วนของผู้ถือหุ้น คราสารหนี้ที่จะถึงจนครบกำหนดแสดงในราคาทุนตัดจำหน่าย เงินลงทุนทั่วไปแสดงในราคาทุน ทั้งนี้ต้องมีการเปิดเผยข้อมูลเพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินมีความเข้าใจงบการเงินได้อย่างถูกต้องทั้งประเภทเงินลงทุน มูลค่าเงินลงทุน กำไรขาดทุนที่เกิดขึ้นแล้วและที่ยังไม่เกิดขึ้น

ส่วนปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติทางบัญชี ได้แก่ ปัญหาในการจัดประเภทของเงินลงทุนและความยุ่งยากในการโอนเปลี่ยนประเภทเงินลงทุน การตีราคาเงินลงทุน การวัดการค้ำค่า การเปิดเผยข้อมูล รวมทั้งความแตกต่างในกำไรและขาดทุนสุทธิในทางบัญชีและทางภาษีอากรจากรายการปรับปรุงบัญชีตามข้อกำหนดในมาตรฐานการบัญชี

Independent Study Title	Guidelines on Accounting Practice for Investments in Debt and Equity Securities	
Author	Miss Chomsinee Bansong	
M.Acc		
Examining Committee	Asst. Prof. Suvanna Laohavisudhi	Chairman
	Asst. Prof. Chusri Taesiriphet	Member
	Lecturer Manatip Chankitisakul	Member

ABSTRACT

The objective of this study is to study in accounting for and disclosure of investments in accordance with Thai Accounting Standard No. 40, "Accounting for Investments in Debt and Equity Securities"

The methods used in this study were conducted by collecting data from textbooks, magazines, articles, and Thai and International Accounting Standard which are relevant to Investments in Debt and Equity Securities including the financial statements of listed company that invested in securities covering periods beginning on or after 1 January 1999.

The study has been concluded that this accounting standard applies to all debt and equity securities that an enterprise does not significantly obtain ownership of the shares of another and such ownership does not constitute control. According to classification of investments companies are required to classify their securities depend upon the purpose of holding them that are : 1) trading securities, 2) available-for-sale securities, 3) held-to-maturity securities, and 4) other securities. Also, they are usually initially measured at the historical cost. Moreover, if a company transfers a security between categories of investments, the security is accounted for at fair value. And, The differences from transferring are accounted for differently depending on the categories of investments. When securities are subsequently sold, a gain or loss is computed as the difference between the securities' cost and its fair value by using only weighted average cost method.

As at each financial reporting date if there are some indicators of impairment of investments, every investment should be recognized other than trading securities. For the

revaluation of investments to present in the statements, it depends on the classification of investments that : trading securities and available-for-sale securities are stated at fair value. The change in the value of trading securities are included in the income statement but change in the value of available-for-sale securities are reported separately in stockholders' equity, held-to-maturity securities are carried at amortized cost and equity securities-general investments are valued at cost. In addition, it is necessary to disclosure any data that related to the investments on the financial statement and on the note to financial statement in order to help any user understand the financial statements more precise in the term of categories of securities, value of investment, and both realized and unrealized gains and losses.

Mentioning to the interesting problems on application of this accounting standard that are: 1) the problem of classification and transfers of investments, 2) the problem of revalued investments, 3) the problem of valuing an impairment of investments, and 4) the problem of the difference between accounting profits and taxation profits causing from adjusting entries that conform with this accounting standard.